

- Reč Zdravka Deurića
- Skupština 08/09.08.2011

U ČEMU SU NEVOLJE „JUGOREMEDIJE“ I GDE JE IZLAZ

Zrenjaninska fabrika lekova koja je u proteklih desetak godina privlači pažnju javnosti mahom nevoljama u koje zapada. Povremeno se govorilo i o uspehu radnika-akcionara u raskidu ugovora s „kontraverznom biznismenom“ i uspešnoj obnovi firme. Retka su nastojanja da se pronikne u osobene nevolje njenih vlasnika i radnika. Bilo bi pretenciozno raspredati o njima u sklopu raznih nevolja koje imaju ljudi čitavog sveta, gde god dominiraju moćni i bogati a pate siromašni i nemoćni. Ograničimo se zato na nevolje koje neposredno tište nas, priznajući da postoje i veće od njih.

• **Dogmatizam doktrine privatizacije** - Ostavljajući po strani opšte razmatranje o značaju privatnog vlasništva u kapitalizmu i njegovoj ulozi u transformaciji „realnog socijalizma“ očigledno je da je sva pažnja vlasti, kao glavnog nosioca promena, usmerena na prodaju društvenog kapitala, bez odgovarajuće brige o sudbini proizvodnje, razvoja privrede i života radnika, naročito nezaposlenih. Tek kada je uočeno da nam pretili zamašna deindustrijalizacija i sve manje podnošljiva prezaduženost zemlje, pojavili su se izvesni apeli za preispitivanje dominirajuće doktrine privatizacije.

• **Mitska slika o spasiocu** - Kao što je u razdoblju prisilnog uterivanja u socijalizam vladala slika o sve-moćnoj vlasti-državi kao glavnom spasiocu iz nerazvijenosti i siromaštva, tako se sada novi gazda - privatnik nudi kao izbavitelj iz „mračne prošlosti“ komunizma i socijalizma. Tu ne važe normativna ograničenja ne samo razvijenog kapitalizma i demokratskih sistema nego ni začetka naše „mlade demokratije“. Jedina pravila koja važe su ona koja regulišu odnose između raznih koterija unutar vrhova vlasti.

• **Razmah antagonizma** - Raznolikost i sukobljenost interesa nikada neposredno ne stvara uravnoteženo a još manje harmonično društvo, ali to ne znači povlađivanje beskrajnom sudaranju svakog sa svakim.

U nas je, pak, nastala provala antagonizma, ne samo nacija s nacijama već i socijalnog antagonizma. Na primer, nekada slavljena radnička klasa, odjednom je proglašena za preteću avet komunizma, socijalizma, samoupravljanja, lenjosti, primitivizma... protiv koje su sva sredstva dopuštena. Time se sistemski bave ne samo ideološki aparat vlasti, već i aparati sile. To je najprimetnije kada policija i žandarmerija tuku radnike zajedno s privatnim obezbeđenjem „gazde“. A ogleda se i onda kada se oni koji treba da zastupaju interese 42% državnog kapitala, po pravilu suprostavljaju inicijativama većinskih vlasnika (58 % akcija u rukama malih akcionara).

• **Privatizacija legitimnog državnog monopola sile** - U dva navrata, 2010. i 2011. godine službenici policije su upadali u „Jugoremediju“ i odnosili raznu dokumentaciju, preteći krivičnim istragama (Slično je postupljeno i prema redakciji „Republike“ koja godinama istražuje zbivanja u ovoj firmi). Tako se, uz pomoć određenih medija, širi strah od zamašnog kriminala i pretećih kazni.

Na udaru je najviše Zdravko Deurić, nekadašnji predvodnik radničke borbe a odnedavno direktor. Nameće se uverenje da bi firmi laknulo kad bi se on uklonio. Ipak prema zvaničnim izjavama s vrha Tužilaštva i Policije, ne samo da nisu pronašli preteći kriminal, nego poriču da su iz tih jedino ovlašćenih institucija uopšte pokretali istrage (vidi lokalni list „Zrenjanin“ od 22. Jula 2011.). Na dužu kampanju protiv Deurića upozorava i novo saopštenje Saveta za borbu protiv korupcije (24. Maj 2011.). A nije reč samo o zloupotrebi važnih državnih institucija, oživljavanju i o reorganizacij moćne potkazivačke potkulture koja je decenijama stvarana kao razorno sredstvo protiv svake normalne zajednice.

• **Pozadina „nevidljive ruke“ svemoćnog tržišta** - Kada imamo u vidu tržišne prednosti naše firme: postojani kvalitet proizvodnog asortimana i rastuću potražnju lekova, ne bismo očekivali naročite nevolje u poslovanju. Međutim, kada se prate razne vrste pritiska na firmu, i loš glas koji se širi o njoj, nemoguće je da ih ne povežemo s teškoćama u poslovanju, naročito u regulisanju kredita, i prilikom redovne isplate zarada.

Iako i mnoge druge firme imaju znatne teškoće u poslovanju, nameće se utisak da postoji izvestan

višak tih teškoća kada je reč o našoj firmi, naročito poslednjih godina, kada su se očekivali zamašniji plodovi racionalnog poslovanja i ulaganja u razvoj. Kao da nam neke moćne i nevidljive ruke stežu omču oko vrata.

• **Ugrožena autonomija i sloboda** - Kada se ne može razložno osporiti racionalnost ulaganja većinskog vlasnika, malih akcionara, u zamašnu rekonstrukciju firme i podizanje novih proizvodnih pogona i otvaranje novih radnih mesta, traži se neka tamna pozadina (špekulacije, prevare, krađa) ili sumnjivo socijalno poreklo mašin bravara na primer. Kao da je autonomno preduzetničko rezonovanje i delovanje zlo samo po sebi, ukoliko nije u službi neke više instance ili „naših“ kadrova. U zapletu je i autonomija lokalne samouprave koja je i dalje lišena vlastite imovine i mogućnosti za aktivniju ulogu u privredi. Umesto toga nameće se regionalna reorganizacija u režiji dosadašnjih centara moći i glavnih kontrolora tokova novca. A bez javnih i postojanih merila racionalnog privređivanja i demokratskog vladanja, buja demagogija, nacionalna i socijalna, koja negira sve postojeće i nudi se spasonosni boljitak tek onda kada se sruši sadašnja i postavi nova vlast, i u našoj firmi i u čitavoj zemlji.

Na antagonizam bahate vlasti može se uzvratiti povećanom poslušnošću, ili otporom i buntom. Mogu se potražiti i alternativni putevi, kakvi su se ukazali, recimo, prilikom poništavanja nezakonite prodaje firme, kada su na osnovu sudske odluke mogli biti identifikovani i uklonjeni „mehanizmi“ i protagonisti problematične privatizacije. Tako je moglo da se postupi i u mnogim drugim slučajevima, jer zvanično se priznaje da je bilo preko ¼ nezakonitih ugovora. Na drastičnije primere, njih preko 20, podsetila je nedavno kancelarija EU iz Brisela, tražeći intervenciju Vlade. Da se oko toga ne bismo zamajavali, poput onog oko saradnje sa Haškim tribunalom, valja temeljno ispitati ne samo osobene nevolje „Jugoremedije“. Tako će se otvoriti putevi saradnje umesto permanentnih antagonizama.

Izbor novog upravnog odbora na ovoj Skupštini u kojem bi partnerski sudelovali predstavnici države i malih akcionara, otvara izgleda da prebrodimo sadašnje nevolje. Ako se, pak, nastavi po starom nema druge nego se spasavati otporom i buntom ili se privikavati na apsolutnu poslušnost.

Nevolje kojima smo izloženi svakako nisu veće od onih koji su bez zaposlenja i plate i izloženi samovolji svojih „gazda“. Imali smo dovoljno snage da se suprotstavimo negativnim trendovima tranzicije, ali novi trendovi su realno mogući samo solidarnim traženjem racionalnih i demokratskih rešenja za dobrobit privrede, društva i države.

Ova Skupština, dabome, nema dovoljno sposobnosti da pronikne u sve naše nevolje, niti snage da ih ukloni. Tu nije od pomoći ni puka retorika o vladavini prava, a da se istovremeno nekažnjeno krše zakoni i ne poštuju ugovori. Naše nevolje svakako nisu samo naše. Ako promišljeno i solidarno zaista krenemo ka vladavini zakona, neće nastati nikakvo idealno društvo ali ćemo barem razne teškoće solidarno i uspešno savladavati.

RAD I ZAKLJUČCI SKUPŠTINE

Osmog avgusta 2011.g. u 9 časova u prostorijama Jugoremedije, počela je sa radom sedma redovna sednica Skupštine akcionara.

Odmah nakon početka njenog rada, Jelena Medarević, penzioner fabrike lekova, zatražila je utvđivanje prava punomoćnika za ovu sednicu, takođe je tražila da se komisija za glasanje dopuni sa nova tri člana. Ovaj predlog je prihvaćen i komisija za glasanje se povukla kako bi utvrdile pravo punomoćnika za ovu sednicu. Kako se radilo o obimnom poslu, nastavak sednice je zakazan za sutradan (9.8.2011.g. u 9 časova).

Iako je rad skupštine tog trenutka zastao sa radom, prisutni akcionari su se javljali za reč. Najčešća pitanja koja su bila upućena pre svega direktoru Zdravka Deuriću, bila su vezana za prodaju akcija.

Direktor Deurić je otvoreno izneo finansijske probleme kompanije, ali se pozabavio i njihovim uzrocima. Bankovne kamate (Hypo Alpe Adria banka i Razvojna banka Vojvodine) su postale najveći problemi finansijskog poslovanja firme. Evo jednog primera: za eskont 62 miliona dinara, Hypo Alpe Adria banka je uzela 16 miliona dinara provizije, što je skoro 30% vrednosti. Treba naglasiti da su kamate za kredite koji su morali biti uzeti za unapređivanje proizvodnje po GMP standardima izuzetno nepovoljni u Srbiji, dok su kod stranih banaka kamate 4% kod naših je to 8% i više, dakle 100 % veća kamata.

Treba napomenuti da je država kao vlasnik manjinskog dela kapitala od 42%, na insistiranje menadžmenta Jugoremedije, održala sastanak u Ministarstvu ekonomije kojim je rukovodio državni sekretar Branislav Zec. Kako se niko od predstavnika države nije pojavio na ovoj Skupštini, po Deuriću to potvrđuje njegove reči „Ja nisam ničiji čovek, kada su u pitanju političari, i nikome ništa ne dugujem, niti sa bilo kojim tajkunom imam dil“.

Kao najveći uspeh dosadašnjeg rada menadžmenta naveo je dobijanje GMP sertifikata i posebno istakao tim farmaceuta sa Milanom Vukov na čelu, koji je izneo ceo projekat.

Drugi dan Skupštine akcionara počeo je burno, no predsednica Zora Vujaković je uspostavila nesmetani rad sednice. Komisija je konstatovala da Skupština ima četiri punomoćnika (Zdravka Deurića, Tihomira Dimitrijevića, Vladimira Pecikozu i Jelenu Medarević) sa pravom glasa, uz konstataciju da država nije delegirala svog punomoćnika.

Usvojen je završni račun društva za 2010., izabran revizor za 2011.godinu, razrešeni su dosadašnji Upravni i Nadzorni odbor. Najviše diskusije je bilo oko izbora novog Upravnog odbora jer pred skupštinu punomoćnik Jelena Medarević nije navela svoj predlog za članove Upravnog, niti Nadzornog odbora, tako da je to urađeno neposredno na samoj sednici.

Za nove članove UO izabrani su dosadašnji članovi Zdravko Deurić, Nadica Margold, Danilo Šuković i Branislav Markuš, te nova imena Meho Omerović (narodni poslanik), Ranko Dakić (bivši direktor instituta Torlak) i Milan Anđelković na predlog Jelene Medarević. Potpuno nov Nadzorni odbor čine Miroslava Milenović, Jelisaveta Vasilić i Radica Milankov.

Odluka o reprogramiranju postojećih kreditnih obaveza prema Razvojnoj banci Novi Sad i Hypo-Alpe-Adria banci Beograd i zalaganju imovine „Jugoremedije“ radi obezbeđivanja reprogramiranih obaveza nije doneta, jer za tu odluku je potrebno izjašnjavaње države kao manjinskog vlasnika, te kako ona nije poslala punomoćnika, o ovoj tački nije bilo glasanja.

Sukobljene strane na ovoj Skupštini uspostavile su, bar za sada, partnerstvo. To bi trebalo da pošalje još jedan signal Agenciji za privatizaciju da bi trebalo da aktivno učestvuje u radu Skupštine. Današnji dan je pokazao da se mora stvarati sistem gde će se problemi rešavati u institucijama, a ne na nekim nama nepoznatim mestima.

Branislav Markuš,

NOVI PREDSEDNIK UPRAVNOG ODBORA

Samo nekoliko sati nakon završetka Skupštine akcionara novoizabrani Upravni odbor održao je konstitutivnu sednicu. Za novog predsednika UO izabran je Meho Omerović, a za zamenika Nadica Margold. Izbor g.Omerovića i nije iznenađenje jer je on aktivno učestvovao u poslednjem sastanku rukovodstva Jugoremedije i Agencije za privatizaciju, tako da se na ovaj način možda država donekle uključuje u rad UO.

Osnovni zadatak novoizabranog UO po rečima njegovog predsednika je da u što kraćem roku definiše „usko grlo“ problema današnjeg poslovanja firme. Obnove registracija lekova u Srbiji predstavljaju svim kompanijama veliki problem, pa tako i Jugoremediji. Na svojoj prvoj sednici stekao se utisak da će ovo biti prioritet u radu UO, kao i iznalaženje povoljnog reprograma već postojećih kredita. Ovo je možda najvažnije pitanje za eksterne akcionare jer uspešnom konsolidacijom kredita stvorila bi se mogućnost sanacije odeljenja tečnih formi po GMP standardima što bi s jedne strane očuvalo četvrtinu radnih mesta u fabrici ali i omogućilo veliku dobit sa izvozom ka Ruskom tržištu.

Podsetima da je Jugoremedija u prošloj godini izvezla lekove u vrednosti 2,6 miliona evra, dok u prvih šest meseci ove godine ta cifra već 2,1 milion evra. Koliko je važno odeljenje tečnih formi govori i podatak da ampule učestvuju 50% od ukupnog izvoza fabrike.

Jugoremedija je već dobila GMP sertifikat za čvrste forme, pogon za peniciline u skladu za zakonom se gradi van kruga fabrike a sanacija tečnih formi zatvorila bi krug koji bi trebalo da privuče ozbiljnog strateškog partnera, što je izgleda cilj danas većine akcionara. Inače pogona tečnih formi u Srbiji gotovo nema, stoga je UO stanovišta da će i država imati veću zainteresovanost za rešavanje ovog problema fabrike jer njegovim nastavkom rada mnogi pacijenti će u Srbiji moći nastaviti svoja lečenja.

U Zrenjaninu malo preduzeća uspeva da opstane u današnjoj deindustrijalizaciji privrede stoga i lokalna samouprava sigurno ozbiljno posmatra događaje vezane za Jugoremediju.

Anka Malušić direktorka finansija je iznela podatak da bruto zarade u ukupnim troškovima učestvuju sa 31%, te da je predlog ekspertskih timova u 2010. bio da se smanji broj zaposlenih, ali menadžment se vodio politikom nesmanjivanja radnih mesta i za sada je istrajao u tome. Dakle to pitanje će biti prepušteno eventualnom novom vlasniku, uz socijalni program.

:: **Izdaje:** Jugoremedija fabrika lekova A.D. Zrenjanin :: **Ul.** Pančevačka BB ::
 :: 23000 Zrenjanin :: **tel:** +381(23)559.500 :: **e-mail:** rfai023@gmail.com ::
 :: **web:** www.jugoremedija.rs :: **Uredio:** Branislav Markuš :: **Dizajn :** rfai ::